

Proiectele instituționale 2011-2014

Proiectul instituțional "*ȚARA MOLDOVEI ÎNTRE OCCIDENT ȘI ORIENT*"

Cod 11. 817.07.32F

Directorul proiectului – dr. hab., prof. univ. Gheorghe GONȚA.

Perioada de derulare: 2011-2014.

Obiectivul general al proiectului: cercetarea evoluției Țării Moldovei și Basarabiei între Occident și Orient în epoca medievală și modernă.

Cercetările au stabilit că în rândurile elitei politice polone era răspândit conceptul conform căruia statutul suzeranității polone, ungare și otomane n-a adus la pierderea neatârării Țării, ci a fost un fapt "formal" un "drept de protecție" a Coroanei Ungare și Polone și a Imperiului Otoman. A fost elucidată evoluția mentalității politice în Țara Moldovei în secolele XV-XVI. Conform cercetărilor realizate, Domnii moldoveni au fost nevoiți, direct sau indirect, să se conformeze evoluției situației politice din această parte a Europei în vederea asigurării intereselor vitale ale țării lor. S-a evidențiat rolul noii mentalități politice în dezvoltarea societății în Moldova. În cercetările și publicațiile dedicate evoluției vieții politice a Țării Moldovei în a doua jumătate a secolului al XVI-lea, au fost analizate schimbările profunde în statutul Domniei și a Sfatului domnesc, locul și rolul fiecărei instituții și realizarea intereselor marilor puteri în regiune. Investigațiile au fost completate prin prezentarea relației dintre Domnie și Biserică, fiind analizate confruntările, dar și perioadele de consens, în dependență de interesele și orientarea politică externă a domnului în exercițiu. Demersurile științifice cuprind un aspect mai puțin tradițional, cel al rolului femeilor – doamne sau amante, în realizarea aspirațiilor politice ale bărbaților - domni sau pretendenți. Cercetări noi au fost realizate la tema referitoare la legăturile Țării Moldovei cu Patriarhia Ecumenică (sec. XV-XVIII). A fost evidențiat aportul domnilor în sprijinul Patriarhiei Ecumenice care suferea în urma presiunii financiare din partea Porții Otomane. A fost identificată influența raporturilor cu Patriarhia Ecumenică asupra vieții bisericești din Țara Moldovei.

Cercetările noilor documente și a literaturii de specialitate au subliniat o influență vădită a grecilor în viața politică a Țării Moldovei în prima jumătate a secolului al XVII-lea, ce erau înaintați în funcții înalte în sfatul domnesc. A fost identificat faptul că grecii, pătrunși în Țara Moldovei, ajung la o anumită prosperitate economică, îndeosebi prin negoț și cămătărie, obținând funcții administrative importante.

Studiile asupra migrării țăranilor basarabeni în regiunile îndepărtate ale Rusiei în secolul al XIX-lea - înc. sec. al XX-lea elucidează condițiile de aplicare a reformelor agrare în Basarabia și consecințele ei. Reforma agrară a evidențiat fenomenul migrării țăranilor în Caucaz, Kazahstan, Regiunea Amur etc.

În baza documentelor inedite a fost cercetată dinamica mortalității sezoniere în Basarabia în perioada ocupației țariste. A fost evidențiat specificul dinamicii acestui proces în comparație cu alte regiuni. În rezultatul investigației și analizei informației istorice acumulate în baza surselor inedite s-a stabilit evoluția proceselor identitare, etnice și sociale din mediul intelectualității basarabene de la sfârșitul secolului al XIX-lea până la începutul secolului al XX-lea,.

Componenta nominală

Gonta Gh., dr. hab. în istorie, prof. univ. - cercetător științific coordonator, conducătorul științific al proiectului;

Chicuș N., dr. conf. univ. - cercetător științific coordonator

Chicu S., dr. în istorie, conf. univ. - cercetător științific superior

Ciubotaru N., dr. în istorie, conf. univ. - cercetător științific superior

Bolduma V., lector superior – cercetător științific

Melinti V. - lector superior - cercetător științific;

Argint L. - cercetător științific

Marcu- Bucuci G. – magistru în istorie, drd., cercetător științific;

Istratii L. – laborant superior.

